ތައާރަފު

1 މިއީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2011 (ގަސްގަހާގެހި އިމްޕޯޓުކުރުމުގެ ޤާނޫނު)ގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ)ގައި ނޭޝަނަލް ޕްލާންޓް ޕްރޮޓެކްޝަން އޯގަނައިޒޭޝަނުގެ މަސައްކަތްތަކުގެ ތެރޭގައި ޕެސްޓް ހުރިކަމާއި، ފެތުރުން ރިޕޯޓުކުރުމާއި، އަދި ޕެސްޓް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ މައިގަނޑު ވާޖިބުތަކުގައި، ހަރުދަނާ ގަސްގަހާގެއްސާއި (ދަނޑުބިމާއި ސަރަހައްދުތަކާއި، ނަރުސަރީތަކާއި، ބަގީޗާތަކާއި، ގްރީންހައުސްތަކާއި، ޕްރޮޕަޓީތައް ހިމެނޭގޮތުން)، ވަކިގޮތަކަށް ހުރި ގަސްގަހާގެއްސާއި، ބަލަހައްޓައި ބެލުމާއި ހުރިހާ ނުވަތަ އެއްވެސް އަނބުރާ ގެންދާ ގަހުގެ ބައިތަކުގެ އުފެއްދުންތައް ބަލާފާސްކުރުން ހިމެނެއެވެ، އެ މަސައްކަތްތަކުގެ މަޤްބޫލު ބާޒާރުކުރުމުގެތަކާއި، ގަސްގަހާގެހި އިމްޕޯޓުކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 34 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ނ)ގެ ދަށުން ގަވާއިދު، އަމުރު، ޖަދުވަލު، ނޯޓިސް ނުވަތަ ލިޔުމެއް ހެދުމުގެ ބާރު މިނިސްޓަރަށް ލިބިގެންވާތީ، ގަސްގަހާގެހި އިމްޕޯޓުކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އަށް ބިނާކޮށް އަދި އެޤާނޫނުގެ 34 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ނ)ގެ ދަށުން ގަހުގެ ނާސަރީ ހިންގަން ބޭނުންވާ ފަރާތްތަކަށް ނާސަރީ ރަޖިސްޓްރީ ކުރުމުގައި މިނިސްޓްރީ އިން ފާސްކުރާ، ޝަރުތު ހިފަހައްޓަން އެކަށީގެން އިން އެކުލަވާލެވިފައިވާ އުސޫލެކެވެ.

ގަހުގެ ނާސަރީ

2 ގަހުގެ ނާސަރީ ކަމުގައި ބެލެވޭނީ ވިއްކުމާއި އުފެއްދުން ވިޔަފާރީގެ ބޭނުމުގައި ގަސްގެހި ވަކި އުފެއްދުންތަކުގެ މަތިން އުފައްދާ ، ގަސް ހެއްދުމަށް އިންތިޒާމުކޮށް ގާއިމުކުރެވިފައިވާ ތަނަކަށެވެ. މި ތަނަކީ، ތަފާތުވައްތަރުގެ މާއާ ގަހާއި ބަގީޗާ ގަސް، ރަށް ފެހި ކުރުމަށް ބޭނުންވާ އެކި ބާވަތްތަކުގެ ގަސް ، ފްރޫޓްޓްރީ (މޭވާގެ ގަސް) ، އަދި ދަނޑުވެރިކަމުގައި ބޭނުންކުރާ ތަރުކާރީ އާއި ގޮވާމުގެ ތަކެއްޗާއި އުފައްދާ ތަނަކަށް ވާންވާނެއެވެ.

ގަހުގެ ނާސަރީ
މަސައްކަތްކުރުމުގެ ޕްރޮޕޯސަލް
ގައި ހުށަހަޅަންޖެހޭ
މައުލޫމާތު

3 ގަހުގެ ނާސަރީ މަސައްކަތްކުރުމަށްޓަކައި ރަޖިސްޓްރީ ކުރުމަށްޓަކައި، ގަހުގެ ނާސަރީ ހިންގަން ބޭނުން ޕްރޮޕޯސަލެއް މިނިސްޓްރީއަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ. މި ޕްރޮޕޯސަލްގައި، ނާސަރީއެއް އެކުލަވާލާނެ މަގުސަދާއި، އާމްދަނީ ހޯދުމަށް ވިސްނާފައިވާ ގޮތް، އަދި މާކެޓިން ޕްލޭން ހިމަނަން ވާނެއެވެ. އަދި ނާސަރީގެ މަސައްކަތް ތިބެފައިވާ ބިމުގެ ތަފްސީލު، ތަނުގެ ބޮޑުމިނާއި ލޭއައުޓް ޕްލޭން، ހިމަނަންވާނެއެވެ. މީގެއިތުރުން، ނާސަރީގައި އުފައްދަން ގަސްތަކާ މައިގަނޑު ގަހުގެ ބާވަތްތަކާއި މި ތަކެތީގެ މުޅިވައި ހޯދޭނެ ގޮތުގެ ތަފްސީލު، މަސައްކަތަށް ބޭނުންވާ ތަކެތީގެ ސިފައިގައި ހިމަނަންވާނެއެވެ. އަދި ނާސަރީގައި ގަސްއިންދުމުގައި ބޭނުންކުރާ މިއްޓާއި ބޯނު މައުލޫމާތު ވެސް ހިމަނަންވާނެއެވެ. ނާސަރީގައި އުފައްދާ ގަސްތައް

ގަސްކާނާ އާއި (އެގްރޯފޮރެސްޓްރީ ސިސްޓަމްސް) ބޭސް ދަނޑުވެރިކަމުގެ، ހެއްދުމުގައި
ގޮތުން ތަކެތި ބޭނުންކުރާ ގަސްއުފެއްދުމުގައި އަދި (އެގްރޯފޮރެސްޓްރީ ސިސްޓަމް)،
ގުޅޭ ފަރާތްތައް އަދި ބޭނުންކުރާ ފަރާތްތަކުން، ބަލަހައްޓާ އެކަން
މަޢުލޫމާތު، ގަސްތުރުކުރާގޮތް ބިމުގެ ނާސަރީ އަދި، ހިމަނަންވާނެއެވެ.
ނާސަރީގައި ގަސްތަކަށް ފެން ފޯރުކޮށްދޭ ނިޒާމް (ޑްރިޕް އަދި ސްޕްރިންކްލަރ
އިރިގޭޝަން ސިސްޓަމް) އާއި ހައިޑްރޯޕޯނިކްސް ފަދަ ދަނޑުވެރިކަމުގެ ޓެކްނޮލޮޖީއާއި
ބޭނުންކުރާނަމަ އެކަން ހިމަނަންވާނެއެވެ. ނުވަތަ ފެން އަދި ކާނާ ދިނުމުގެ
ޕްލޭނާއި އާލާކުރާ ބޭނުންކުރާނަމަވެސް ހިމަނަންވާނެއެވެ.

ގުޅޭ ނާސަރީ
ރަޖިސްޓްރީ ކޮށްދިނުމުގައި
ބެލުމަށް ހަމަޖެހިފައިވާ
ކަންތައްތައް

4

1- ނާސަރީ ޤާއިމުކުރާ ބިމަކީ ނާސަރީ ރަޖިސްޓްރީކުރުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ ފަރާތަށް އެމަސައްކަތްކުރުމަށް ލިބިފައިވާ ބިމެއްކަމުގައިވުން.

2- ނާސަރީ ރަޖިސްޓްރީކުރުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ ޕްރޮޕޯސަލްގައި ހުންނަންޖެހޭ ހުރިހާ މަޢުލޫމާތު ފުރިހަމަވުން.

3- އެޕްލިކޭޝަނާއި އެއްކޮށް ހުށަހަޅަންޖެހޭ ހުރިހާ ޑޮކިއުމަންޓްތައް ހުށަހެޅުން

4- ނާސަރީ ރަޖިސްޓްރީކުރުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ ނާސަރީއަކީ، ޤާއިމުކޮށް ނާސަރީ ހިންގުމަށް މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިޝަރީޒް، މެރިން ރިސޯސަސް އެންޑް އެގްރިކަލްޗަރއިން ކަނޑައަޅާފައިވާ ގައިޑްލައިނާއި އެއްގޮތަށް ހިންގާ ފެންވަރުގެ ތަނެއްކަން ނުވަތަ އެފަދަ މަސައްކަތެއް ކުރެވޭނެފަދަ ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ ތަނެއްކަން ކައުންސިލުން ފެނިގެން ކަށަވަރުވެފައިވުން.

ނާސަރީ ޤާއިމުކުރުން،
ހިންގުމުގެ ގައިޑްލައިން

5

1. މުޅިން ދިރިއުޅޭ ސަރަހައްދުގައި ގުޅޭ ނާސަރީ ޤާއިމް ކުރެވިފައިވާނަމަ ގަސްތަކަށް ޖަހާ އެއްވެސް ޒާތެއްގެ ވިހަ ކެމިކަލްބޭސް ބޭނުން ނުކުރެވޭނެއެވެ.

2. މުޅިން އުޅޭ ސަރަހައްދާއި ދުރުގައި ޤާއިމް ކުރާ ގުޅޭ ނާސަރީ އެއްގައި ކެމިކަލް ބޭސް ބޭނުން ކުރެވޭނީ، އެގޮތުން މުޅިން އުޅޭ ސަރަހައްދާއި މަދުވެގެން 200 ފޫޓު ދުރުގައި ހުންނަ ނަމައެވެ.

3. މުޅިން އުޅޭ ސަރަހައްދާއި ދުރުގައި ޤާއިމް ކުރެވިފައިވާ ގުޅޭ ނާސަރީ ތަކުގައިވެސް ވީހާވެސް އޯގަނިކް ޕެސްޓިސައިޑް ގެއްލުން ނުލިބޭ ބޭސްފަދަ ތަކެތި ބޭނުންކުރުން.

4. ގުޅޭ ނާސަރީ ޤާއިމް ކުރާ ސަރަހައްދުގައިވާ ގަސްގަހާ ދިރި ކަނޑަންޖެހޭނަމަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތިމާވެށްޓާބެހޭ ޤާނޫނުތަކާއި، ޤަވާއިދުގެ ދަށުން ކަމާބެހޭ މުއައްސަސާތަކުން ހުއްދަ ހޯދައިގެންނެވެ.

5. ގުޅޭ ނާސަރީ ސަރަހައްދުން ފަސް/ވެލި ބޭރުނުކުރުން.

6. ރަށުން ބޭރަށް ވިއްކުމަށް ގަސް އުފައްދާނަމަ ފަސް/ވެލި ވިއްކައި

ގަސްހެއްދުމަށް ބޭނުންކުރާ އެހެނިހެން މީޑިއަމް/ސަބްސްޓްރޭޓް (މިސާލު: ބޯކާޝި، ޕަރލައިޓް) ގައި ގަސް ހެއްދުން، ނުވަތަ ގަސް އުފެއްދުން ފުދުން މުދުން ވެރިފައިވާ މިފަދަ ސަބްސްޓްރޭޓްތަކަށް ގަސް ބަދަލުކުރުން.

7. ގަހުގެ ނާސަރީގެ ބޭނުމަށް ރަށުގެ ސަރަހައްދުން ވެލި، މުށިވައްކުރުމަށް ރުއް އަދި އެހެނިހެން ގަސް ކެނޑުމުގައި ކައުންސިލްގެ ހުއްދަ ހޯދުން.
8. ރާއްޖެއަށް އާންމުކޮށް ބަލިތަކާއި އެކު ގަސް އުފައްދައި އެއްރަށުން އަނެއްރަށަށް ވިއްކުން އަދި ފަސޭހައިން ފެތުރެނިވި ހުންނަ ބަލިތަކާއި އެކު ގަސް އެއްރަށުން އަނެއްރަށަށް ގެންދިޔުން ނުވާނެއެވެ.
9. ގަހުގެ ނާސަރީގައި ވިއްކުމަށް ނުވަތަ މަދަރ ޕްލާންޓްސްގެ (މުޅިވެރިކަން ބޭނުންކުރާ މައިގަސް) ގޮތުގައި ދިގުމުއްދަތަކަށް ބޭއްސި ގަސްތަކެއް ހުއްދަހޯދަންވާނެއެވެ. (މިސާލަކަށް ކަނޑުފޭބޫރުގެ ރުއްހެދި އަތަށް ބޭރުކުރިޔާނެއެވެ)
10. އިމްޕޯޓްކުރުމުގައި ހުރިހާ ގަހާއި، ދަނޑުވެރިކަމަށް ބޭނުންކުރާ މުދަލާއި ގަސްތަކާއި ނާސަރީގައި ވިއްކަންވާނީ އިމްޕޯޓް ކުރާ ވިއްކުމުގައި ކަރަންޓީނު މުޢައްސަސާތަކުން ނަގަންޖެހޭ ހުއްދަތައް ނެގުމަށްފަހުއެވެ.
11. ނާސަރީގައި އުފައްދާ އަދި ބޭރުކުރާ ގަހުގެ ބާވަތާއި އަދަދު އެނގޭނެހެން ކޮންމެ 6 (ހައެއް) މަހަކުން މިނިސްޓްރީއަށް ކަނޑައަޅާ ފޯމެޓެއްގައި ރިޕޯޓް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

6 ގަހުގެ ނާސަރީ ރަޖިސްޓްރީކޮށްދޭ މުއްދަތު

ގަހުގެ ނާސަރީ ރަޖިސްޓްރީކޮށްދޭނީ 2 (ދޭއް) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަށެވެ. 2 އަހަރު ދުވަސްހަމަވުމުން، ގަހުގެ ނާސަރީ ރީ-ރަޖިސްޓްރީ ކުރުމަށް އެދުން ހުށަހަޅަންޖެހޭނެއެވެ.

7 ރަޖިސްޓްރީ އުވާލެވޭނެ ހާލަތްތައް

1. ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2011 (ގަސްގަހާގެހި ހިމާޔަތްކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ ދަށުން ނޭޝަނަލް ޕްލާންޓް ޕްރޮޓެކްޝަން އޯގަނައިޒޭޝަން ކަނޑައަޅާ ގަވާއިދުތަކާއި މިންގަނޑުތަކާއި ހިލާފުވުން.
2. ނާސަރީ ހިންގުމުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތިމާވެށްޓާބެހޭ، ޤާނޫނާއި ގަވާއިދާ ހިލާފުވުން.
3. ބަލިޖެހިފައިވާ ގަސްގަހާގެހި ވިއްކުން.
4. ގަހުގެ ނާސަރީ ހިންގުމަށް އެކުލަވާލާފައިވާ މިންގަނޑުތަކާއި ހިލާފުވުން.
5. އެއްވެސް ސަބަބަކާހުރެ 6 މަސްދުވަހަށްވުރެ ދިގުމުއްދަތަކަށް ތަނުގައި އެއްވެސް މަސައްކަތެއްކޮށްފައި ނުވުން.
6. ޖެހިގެން ދެފަހަރު މިނިސްޓްރީއަށް ހުށަހަޅަންޖެހޭ ރިޕޯޓް ހުށަނާޅުން.